

Obraćanje predstavnik, Visokog Petritscha, Wolfganga na Donatorskoj konferenciji za Srebrenicu

13. maja 2002. godine

Dozvolite mi da se prvo zahvalim organizacijama koje su sponzorirale održavanje ove konferencije, UN-u i UNDP-u, što su me pozvale da prisustvujem ovom značajnom događaju. Želio bih iskoristiti ovu priliku da ovdje, u prisustvu žena Podrinja, izrazim svoju punu podršku Programu oporavka Srebreničke regije koji je danas ovdje prezentiran.

Prema Aneksu 10 Dejtonsko-pariškog sporazuma, Visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu ima mandat da koordinira aktivnosti koje poduzimaju međunarodne civilne organizacije. Želio bih istaći činjenicu da Program oporavka Srebreničke regije (SRRP) predstavlja ključni element kombiniranih napora koje međunarodna zajednica poduzima kako bi pružila praktičnu i suštinsku pomoć stanovnicima ovog regiona i omogućila im da nastave svoje dugo putovanje ka obnovi i ponovnom uspostavljanju svoje zajednice.

Ustvari, SRRP se eksplicitno zasniva na Planu aktivnosti za Srebrenicu. Moj Ured zajedno sa SFOR-om, UN Misijom u BiH i UNHCR-om, kao i sa Misijom OSCE-a, radi na implementaciji ovog plana s različitim međunarodnim agencijama, uključujući i CARE i EU Quick Impact Facility, kako bi pružio svoju pomoć i osigurao da društvena, obrazovna i ekonomska infrastruktura Srebrenice bude spremna da prihvati potpuni povratak svih onih koji se žele vratiti. Vjerujem da će ovo konsolidirati i ubrzati napredak koji je do sada ostvaren.

Pomaganje ljudima da sačuvaju sjećanja na prošlost je prirodan i neophodan dio aktivnosti koje se poduzimaju kako bi im se pomoglo da se okrenu budućnosti. U video-prezentaciji koju smo upravo vidjeli, prikazan je i kratak segment vrlo dirljivih scena s prošlogodišnjeg otkrivanja kamen-obilježja u Potočarima za vrijeme komemoracije masakra iz 1995. godine, čiji su osumnjičeni počinitelji, Radovan Karadžić i Ratko Mladić, žalosna je činjenica, još uvijek na slobodi.

Planiranje i izgradnja Spomen-obilježja i mezarja u Potočarima, koje ovaj kamen-obilježje simbolizira, je projekat pod supervizijom mog Ureda čiji je cilj da osigura da žrtve ovog užasnog masakra nikada ne budu zaboravljene. Spomen-obilježje i mezarje se nalaze na lokaciji koju sam u jesen 2000. godine odredio za njihovu izgradnju. Na lokaciji je predviđen prostor za 10.000 mezara, musalu i ploču sa imenima nestalih osoba. Trenutno se ispituju mogućnosti za otvaranje muzeja i arhive, kao i propratnog centra. Rad na ovom projektu je kompliciran ali je stabilan i odvija se i napreduje uz pomoć međunarodne zajednice i uz aktivno sudjelovanje svih najvećih udruženja preživjelih Srebreničana.

Aktivnosti Međunarodnog komiteta za nestale osobe (ICMP), o kojima je upravo govorilo Njeno Veličanstvo, kraljica Noor, predstavljaju treći stub cjelokupnog rada međunarodne zajednice u Srebrenici. ICMP putem svog Instituta za nestale, koji koristi najnoviju tehnologiju za analizu DNK tokom kompliciranog i osjetljivog procesa identifikacije posmrtnih ostataka, radi na izvršenju ovog zadatka kako bi preživjeli konačno mogli naći svoj mir. Identifikacija žrtava masakra znači da poginuli mogu biti dostojanstveno sahranjeni uz sve odgovarajuće obrede. Proces masovnije identifikacije žrtava je tek započeo i sada će biti ubrzan.

Program oporavka Srebreničke regije, Fondacija spomen-obilježja Potočari i aktivnosti ICMP-a, predstavljaju zajednički poduhvat međunarodne zajednice i njenih domaćih partnera da se suoče s prošlošću i pripreme za budućnost. Iako

je današnja donatorska konferencija usredotočena na SRRP, memorijalna komponenta kao i naponi koji se poduzimaju na identifikaciji žrtava zaslužuju i zahtijevaju našu stalnu podršku.

Imajući ovo na umu, i dalje sam uvjeren, a to sam često ponavljao i udruženjima žrtava Srebrenice, da će dugoročno ostvarenje pravde za žrtve Srebrenice biti povratak Bošnjaka, porodica žrtava, u svoje domove u Srebrenici. Ovaj proces je već u toku. SFOR, UNMIBH, UNHCR, OSCE i druge organizacije koje djeluju u okviru Odjela za rekonstrukciju i povratak pri OHR-a naporno i produktivno rade kako bi osigurajle da povratak u Srebrenicu prati održiva ekonomija u bezbjednom okruženju. SRRP će predstavljati suštinsku i održivu potporu ovim naporima.

Povratak predstavlja samu srž Dejtonskog mirovnog sporazuma. Povratak je i srž napora koji se poduzimaju da bi u srcu Evrope zaživjela tolerantna i multikulturalna Bosna i Hercegovina. Povratak neće ukloniti posljedice ovog užasnog masakra. Međutim, povratak će pokazati da kreatori etničkog čišćenja nisu ostvarili svoje zločinačke ciljeve.